

Чернецька О.Р.,
студентка ОКР «Спеціаліст» факультету екології і права
Климчик О.М.,
доцент кафедри екологічної безпеки та економіки природокористування
Житомирського національного агроекологічного університету

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАХОДІВ ЩОДО ВОДОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ

Використання водних ресурсів – невід’ємна складова природокористування, яка є найбільш економічно та соціально зорієнтованою формою зв’язку людини з довкіллям, оскільки на відміну від інших галузевих виробничих комплексів, які сформувались на базі територіального зосередження сировинних і трудових ресурсів, водно-господарський комплекс охоплює всю територію країни: жодна сфера діяльності та життя населення не можлива без використання води.

Рівень водозабезпеченості населення різних регіонів світу, яке має доступ до води, зменшується. Основними причинами такого явища виступають нерівномірний розподіл водних ресурсів на території планети, зростаюче забруднення водних об’єктів а також, сама природа водних ресурсів, оскільки різні частини гідросфери далеко не рівнозначні щодо використання їх для життя та господарської діяльності людини. Україна також належить до числа країн, які мають проблеми з якістю та кількістю водних ресурсів, а отже проблема їх ефективного використання є дуже актуальною.

На сьогодні використання величезної кількості води промисловістю є однією з основних причин виникнення проблеми забезпечення населення чистою прісною водою. Пояснюється це передусім виключно високими темпами зростання промислового водокористування, що зумовлено бурхливим розвитком найбільш водоемких галузей промисловості – теплоенергетики (включаючи атомні станції), нафтохімічної (особливо виробництво штучних волокон), целюлозно-паперової, на потреби яких витрачається 80-90 % усіх вод, що використовуються промисловістю. З промисловим водо-користуванням пов’язане надходження у водотоки і водойми величезної кількості забруднених стічних вод, що призводить до якісного виснаження водних ресурсів.

Вплив промисловості на водні ресурси пов’язаний не тільки зі збільшенням промислового водокористування і скиданням великої кількості стічних вод, а й зі зміною умов формування стоку річок у результаті гірських виробок, спорудження на водозборах промислових об’єктів і великих водозаборів підземних вод. Гірські виробки і забори води із підземних вод призводять до зниження рівнів ґрунтових вод й утворення депресійних лійок на площах, які інколи досягають тисяч квадратних кілометрів, що впливає на кругообіг природних вод у річкових басейнах. Отже, гірські виробки й експлуатація підземних вод потенційно діють як у бік збільшення, так і зниження природного річкового стоку. Те саме стосується і споруд на водозборах різного роду промислових об’єктів.

В останні десятиліття значним користувачем води стало сільське господарство, особливо в посушливих районах, де за недостатньої природної зволоженості одержувати високі та стійкі врожаї можна лише шляхом зрошення. Кількість води, яка додатково подається для зволоження ґрунту, залежить від природної зони, посушливості ґрунту або сезону та видів сільськогосподарських культур.

Значення водних ресурсів у житті та господарській діяльності людини дуже велике і збільшуватиметься з подальшим розвитком продуктивних сил. Проте проблему водозабезпечення зумовлює не стільки збільшення кількості використовуваної води, скільки зростання кількості стічних вод.

Тому, на підприємствах необхідно здійснювати скорочення водоспоживання свіжої води і водовідведення. Для цього необхідно впроваджувати безвідходні технологічні процеси і системи водопостачання з повторним і оборотним використанням води по замкнутому циклу з повною її регенерацією. При повторному водопостачанні воду після використання в певному технологічному процесі, яка зберегла досить високі якісні показники (зокрема, відбулася зміна лише фізичних показників якості), подають в систему водопостачання для повторного застосування. Цю воду можна використовувати для миття підлоги, зовнішнього обмивання машин, поливу території і т. ін. Оборотно водопостачання дозволяє зменшити витрати свіжої води в десятки разів. Економія свіжої води, в свою чергу, сприяє збереженню водних ресурсів. Крім того, при повторному і оборотному водопостачанні різко зменшується кількість стічних вод, в результаті чого менше забруднюються водойми.

Підґрунтям до підвищення ефективності водозабезпечення населення постає удосконалення системи управління на рівні водогосподарського підприємства, що дозволить покращити його стан та забезпечити раціональне водокористування, збереження водних ресурсів, зниження непродуктивних втрат, реалізацію заходів, пов’язаних із енергозбереженням та економією матеріальних витрат.